

Praatkruid

Informatieblad van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem

Winter 2025 - 2026

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem

IVN Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid is een landelijke vereniging met plaatselijke afdelingen. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem is zo'n afdeling met als werkgebied de gemeenten Veldhoven, Eindhoven en een deel van de gemeente Eersel (de kernen Vessem, Knegsel en Wintelre). De afdeling is ontstaan door samenvoeging van IVN Veldhoven-Vessem en IVN Eindhoven in 2013 en heeft ca. 380 leden. Ons doel is om met onze activiteiten belangstelling te wekken voor natuur en milieu. Bovendien willen we de kennis bij het publiek hierover vergroten. Met diverse activiteiten zorgen wij voor bescherming en ontwikkeling van de natuur in ons werkgebied.

Bestuur

Voorzitter	Jos de Bruijn	06-37323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
Secretaris	Lisette Broeken	06-23455723	secretariaat.ivnvev@gmail.com
Penningmeester	Cor van Leeuwen	06-39739572	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Ledenadministratie	Cor van Leeuwen	06-39739572	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Leden	Claudia Stoldt	06-41917390	claudia@detuinfluitier.com
	Tineke Lous	06-44772941	t.lous@hccnet.nl
	Etje Hendrikx	06-22886128	etjehendrikx@gmail.com

Werkgroepen

L&M Eindhoven	Jos de Bruijn	0637323770	jos.bruijn@kpnmail.nl
L&M Veldhoven/Vessem	Gerard Lijten	0620771867	gerard.lijten@planet.nl
Wandel- en fietsroutes	Rien de Schipper	0651579996	rien.de.schipper@gmail.com
Cursussen	Jannie Landa	0651403216	jannielanda1@gmail.com
Vogels	Heine van Maar	0652794217	heine.vanmaar@planet.nl
Water	Tineke Lous	0644772941	t.lous@hccnet.nl
Vlindertuin	Lea Seuntjens	0610912511	leaseuntjens@gmail.com
Documentatiecentrum	Harrie Kessler	0402532079	hpekessler@gmail.com
Jeugd IVN	Heine van Maar	0652794217	heine.vanmaar@planet.nl
	Elly Fuchs	0610915141	elly.fuchs@gmail.com
Scholenwerk	Marian Kessler	0402532079	kesslermj@gmail.com
Wandelingen	Veronique Mogendorff		ivn@rijniers.nl
Planten	Eugenie Verstegen		eugenie.verstegen@gmail.com
Vleermuizen	Gerard Lijten	0620771867	gerard.lijten@planet.nl
KLE	Cor van Leeuwen	0639739572	corvanleeuwen.ivnvev@gmail.com
Kinderdoe	Petra van Leeuwen	0402114070	petravleeuwen@upcmail.nl
Kinderfeestjes	Etje Hendrikx	0622886128	etjehendrikx@gmail.com
Insecten	Wil Janssen	0402550242	wil.janssen@kpnmail.nl
Beheer D'n Aard	Gerard Lijten	0620771867	gerard.lijten@planet.nl
Beheer website	Jan Koopsen	0620156561	jankoopsen@gmail.com
redactie nieuwsbrief	Tineke Lous		t.lous@hccnet.nl
redactie Praatkruid	Etje Hendrikx		etjehendrikx@gmail.com

Lidmaatschap

Het lidmaatschap kost per jaar € 24,00. Huisleden (andere gezinsleden die op hetzelfde adres wonen) betalen jaarlijks € 5,-. Als (huis)lid krijgt u korting bij onze cursussen en kunt u deelnemen aan alle ledenactiviteiten. Jeugdleden betalen € 35,00 per jaar. Scholen betalen een vaste contributie van € 40,00 per jaar. Bankrek.nr. NL79 TRIO 0320 8657 89 t.n.v. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem.

D'n Aard

Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven 040-2549279
Beheer, onderhoud, reserveringen: Gerard Lijten
0620771867 of ivn.vev@gmail.com

Praatkruid

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem - winter 2025-2026

Nieuwe wandelgebieden

Een druk weekje. Vanmiddag bestuursvergadering, vanavond bijeenkomst met alle gidsen om de plannen voor 2026 te maken en morgenavond bijeenkomst met de vogelwerkgroep. Ook over de plannen voor volgend jaar. Goed, de actualiteit dan maar. Allereerst schieten we nu geweldig goed op met het opknappen van D'n Aard. Nog twee of drie dagen schilderen en we zijn er, denk ik. Het wordt prachtig en we kunnen er dan ook weer jaren tegen. De financiële gevolgen van het meerjarenonderhoudsplan voor de komende jaren zijn ook in beeld gebracht. Zoals ik er nu naar kijk moet het allemaal zeker haalbaar zijn. Dit plan geeft ons een uitstekend handvat om goed en verantwoord beheer op het gebouw te voeren. In de ALV zullen we daar komend jaar de leden nader over informeren.

Bij de planning van de wandelingen in 2026 zullen we speciale aandacht geven aan wandelingen in de Wielewaal. De opening van het park in september was een succes en er blijkt veel belangstelling bij Eindhovenaren én Veldhovenaren voor het landgoed. We zullen daarom meerdere wandelingen in het gebied plannen. Dit moeten we natuurlijk wel doen in overleg met Natuurmonumenten, dat een bezoekerscentrum aan het bouwen is in het park en ook zijn eigen ambities heeft ten aanzien van natuureducatie. De eerste contacten met Natuurmonumenten heb ik al gelegd en we spraken af dat we in december bij elkaar komen om nader kennis te maken en om te zien hoe we onze ambities wederzijds kunnen bereiken zonder elkaar dwars te zitten. Dat zou zeker moeten kunnen, meen ik.

Dat was het weer voor dit ogenblik. Snel naar buiten! Paddenstoelen zoeken en voor de vogelaars, uitkijken naar de eerste wintergasten.

Jos de Bruijn

Inhoud

- 4 Uitnodiging ALV en agenda
- 5 Even voorstellen
- 6 Stichting Stadsnatuur Eindhoven
- 7 Activiteiten
Wim van Dooren
- 8 Natuurmuseum van Diede
- 10 Afscheid vlindertuin
- 11 Wandeltip: Strabrechtse heide e.o.
- 12 Cursussen en lezingen
- 13 Op zoek naar insecten
- 14 Klimaatweek
Natuurwerkdag
- 15 Paddenstoelen
- 16 Nieuwjaar 2026

Voorpagina

Fraaisteelmycena Foto: Etje Hendriks

Dommelbeemden in rijp gehuld
Foto: Matthijs van Dooren

Foto voorwoord

Muskusboktor Foto Harrie Kessler

Colofon

Redactie: Etje Hendriks
etjehendriks@gmail.com

Praatkruid Lente 2026 verschijnt half maart.

Graag de kopij inleveren voor 15 februari 2026

Mooie foto's zijn altijd welkom!!!

Uitnodiging voor de ALV en de agenda

BESTUUR

Hierbij nodigt het bestuur de leden uit voor de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV) op dinsdag 24 februari 2026 om 20.00 uur in D'n Aard

Agenda ALV 2026

01. Opening vergadering, afmeldingen, vaststellen agenda
02. Ingekomen stukken en mededelingen
03. Verslag ALV 2025
04. Rondvraag
05. Jaarverslag (secretaris)
06. Financiën (penningmeester)
 - Financieel verslag 2025
 - Opknappen d'n Aard
 - Verslag kascommissie
 - Décharge penningmeester
07. Benoeming Kascommissie

Valse hanenkam Foto: Etje Hendriks

Waiertje Foto: Etje Hendriks

08. Bestuursverkiezing: de penningmeester en twee leden gaan het bestuur verlaten. Het bestuur draagt Jan Koopsen voor als bestuurslid en Henk Baeten als penningmeester. Mensen die interesse hebben om ook in het bestuur mee te doen, zijn van harte welkom zich aan te melden bij Jos de Bruijn uiterlijk een week voor de ALV

09. Begroting 2026 en MJOB (meerjarige onderhoudsbegroting)(penningmeester)

10. Contributie 2027

12. Rondvraag

13. Sluiting van de vergadering.

Na de vergadering is iedereen uitgenodigd voor een hapje en een drankje.

Even voorstellen: Jan Koopsen en Henk Baeten

JAN KOOPSEN

Als toekomstig bestuurslid van het IVN VEV wil ik mij graag voorstellen.
Mijn naam is Jan Koopsen, al ruim 35 jaar woonachtig in Veldhoven, maar van oorsprong een westerling, opgegroeid in Wassenaar.
Ik ben getrouwd met Caroline en heb twee kinderen en twee kleinkinderen.
Sinds mijn tienerjaren ben ik geïnteresseerd in vogels. Samen met een vriend trok ik er vaak op uit, we zochten kievitsnesten in de polder tussen Wassenaar en Leiden en vogelden in de duinen en de wijde omgeving. Op de brommer trokken we naar de Waterleidingduinen in Noord-Holland of de Vlietlanden bij Leidschendam. Toen ik wat ouder werd kwam vogelen op een lager pitje te staan en werden andere dingen belangrijk, zoals een gezin en werk.
Ik heb ruim 40 jaar in het toerisme gewerkt en daardoor redelijk wat van de wereld gezien. Vogels en de natuur in het algemeen hebben echter altijd mijn interesse gehad en dat is ook zo gebleven. Sinds ik me een jaar of 15 geleden aansloot bij de Vogelgroep van Heine, waar ik hartelijk werd ontvangen, ben ik weer een stuk fanatieker gaan vogelen.
Naast vogelen en wandelen fiets ik graag op de racefiets. Afgelopen jaar ben ik begonnen als webmaster en nu ik niet meer werk, wil ik me graag voor het IVN inzetten als bestuurslid. Hopelijk kan ik een bijdrage leveren en helpen bij het doel van het IVN, kennis en belangstelling te wekken voor de natuur.

Jan Koopsen

HENK BAETEN

Hallo allemaal,
Ik ben Henk Baeten, 66 jaar, getrouwd met Hettie en vader van twee kinderen (37 en 39 jaar).
Ik stel me graag aan jullie voor als kandidaat-penningmeester van IVN VEV.
Na een loopbaan bij Philips, NXP en Nexperia — op de financiële afdeling, de interne accountantsdienst en de fiscale afdeling — ben ik sinds kort gestopt met werken. Daardoor heb ik nu meer tijd voor dingen die ik leuk en belangrijk vind, en betrokken zijn bij de natuur hoort daar zeker bij!
Via Stichting Cordaat kwam ik in contact met IVN-VEV. Het lijkt me waardevol om met mijn financiële ervaring een bijdrage te leveren aan iets wat me aan het hart gaat. In mijn vrije tijd wandel en fiets ik graag, en ik geniet van goede muziek.

Hopelijk tot ziens bij een van onze activiteiten!

Henk Baeten

Verdient Stichting Stadsnatuur Eindhoven een herstart?

LEONHARD SCHROFER,
BESTUURSLID STICHTING STADSNATUUR EINDHOVEN EN LID VAN IVN EN
KNNV

Redden van amfibieën

Om een antwoord op te geven op de vraag uit de titel moeten wij teruggaan naar de jaren 1972–1990. In het Natuurbeschermingsjaar 1972 is in de provincie Limburg de gedachte ontstaan om de achteruitgang van de amfibieën te stoppen, oude poelen te herstellen en nieuwe paddenpoelen te graven. Dat werkte! De drie grote natuurbeschermingsorganisaties en vele vrijwilligers in Limburg zijn aan de slag gegaan door oude poelen te herstellen en nieuwe poelen te graven. Het is een groot succes geworden en ‘waaide’ vervolgens over naar Noord–Brabant.

Poelenwerkgroep

In 1993 is door de Herpetologische Studiewerkgroep Noord–Brabant, een initiatief van oud–studenten van het Moller–Instituut uit Tilburg, en IVN afdeling Eindhoven de Poelenwerkgroep opgericht. Die is al vlot van start gegaan met het structureel monitoren van alle bestaande poelen en watertjes waarin padden, kikkers en salamanders voorkomen. De achteruitgang van ‘De Bomkrater’ aan de Vensedijk is hier wel de ‘aanjager’ geweest. Het klinkt misschien wat gek, maar uitgerekend veel vrouwen nemen hier nog steeds aan deel. Juist omdat in de avonden rond de schemering groepsgewijze wordt geïnventariseerd. 30 tot 40 vrijwilligers nemen tot op heden van af half januari tot in juni jaarlijks deel aan de tellingen volgens de RAVON–inventarisatie–systematiek; door de jaren heen in wisselende samenstelling. Je niet vastleggen voor jaren, maar je voor slechts een half jaar verbinden met ervaren amfibiekenner is blijkbaar een aantrekkelijke formule. Niet alleen amfibieliefhebbers maar ook vogelaars en vleermuis mensen hebben zich aangesloten. Ook het beheer van de bestaande gemeentelijke poelen is door vrijwilligers opgepakt.

RAVON onderzoek in Eindhoven Foto: Anita Liebrechts

Ook 's nachts op onderzoek uit Foto: Anita Liebrechts

Stichting Stadsnatuur Eindhoven (SSE)

Er zou meer natuur in de stad Eindhoven moeten komen! Het is zo goed gaan lopen dat Hein Franke, toenmalig beleidsmedewerker Groen bij de gemeente Eindhoven heeft aangeraden om hiervoor een stichting op te richten om voor kleinschalige stedelijke natuurprojecten geld binnen te halen. Met het geld dat met het onderhoud van poelen verdiend is, is in december 1995 Stichting Stadsnatuur Eindhoven (afgekort SSE) opgericht door leden van: IVN Eindhoven (nu IVN Veldhoven Eindhoven Vessem geheten), KNNV Eindhoven, Vogelwerkgroep De Kempen, RAVON–afdeling Noord–Brabant, Vleermuisstichting Stichting Noord–Brabant en de Vleermuis Werkgroep Noord–Brabant. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem en KNNV Eindhoven hebben een vaste eigen bestuurszetel. De overige natuurverenigingen kunnen zich eenvoudig aansluiten. Wat een lef! Niemand heeft ervaring met het oprichten van een stichting, noch bestuurservaring in stichtingen. Op verzoek zijn de statuten van SSE op te vragen bij l.schrofer@gmail.com

Doorstart mogelijk?

Helaas leidt SSE nu een slapend en kwakkelend bestaan. Bij velen van jullie zal Stichting Stadsnatuur Eindhoven niet direct een warm gevoel oproepen. Bij een aantal bestuursleden van SSE is hun motivatie nagenoeg verdwenen en de stichting staat op het punt om opgeheven te worden. Is dit jammer? Is een herstart mogelijk? En zo zijn er nog wel een paar hartenkreten te noemen. In de vergadering van SSE op 3 september jl. hebben de zittende bestuursleden de volgende afspraak gemaakt: namens het stichtingsbestuur ga ik, Leonhard Schrofer, een ronde maken langs de besturen van twee natuurverenigingen die onder andere in 1995 bij de oprichting van deze stichting betrokken zijn geweest. De bereidheid bij het huidige bestuur om de bestaande statuten drastisch aan te passen is groot. Het gaat tot nu toe om de volgende ideeën. Het

werkgebied van SSE vergroten van de gemeentegrenzen van Eindhoven tot alle gemeenten binnen Zuidoost – Brabant.

De doelen van SSE aanpassen.

Het verkrijgen van de ANBI-status. Een ontwerpvoorstel is al klaar.

Het vinden van mensen met passie voor de natuur en enige bestuurlijke ervaring die in Stadsnatuur zitting willen nemen en bereid zijn deze stichting opnieuw vorm te geven.

Er zijn geldige statuten die eenvoudig gewijzigd kunnen worden en er zit geld in de stichting, zodat een statutenwijziging niet erg moeilijk is.

Een gespreid bedje’, zou ik zeggen!

Op 9 oktober en op 3 november heb ik inmiddels overleg gehad met de IVN-besturen van respectievelijk ‘Veldhoven Eindhoven Vessem’ en ‘Nuenen c.a.’ en op 13 november met het bestuur van de KNNV Eindhoven. Alle besturen kijken positief naar een herstart van Stichting Stadsnatuur Eindhoven. IVN Nuenen c.a. heeft een nieuw bestuurslid op het oog. IVN Veldhoven Eindhoven en Vessem heeft gevraagd om een artikel in ‘Praatkruid’ en verwijst voor nieuwe bestuursleden naar ‘Eindhoven Doet’ en Cor-daat. KNNV Eindhoven heeft het voorstel gedaan om begin 2026, als vervolg op deze beperkte rondgang, een brede bijeenkomst te beleggen met van elke natuurvereniging één vertegenwoordiger.

Wie van jullie is bereid om in Stichting Stadsnatuur Eindhoven in het bestuur zitting te nemen?
Neem dan contact op met mij: l.schrofer@gmail.com

Activiteiten

VERONIQUE MOGENDORFF

Data en locaties kunnen kort voor een wandeling nog veranderen. Kijk daarom altijd vlak vóór een wandelingen, waaraan je wilt deelnemen, op de website of er wijzigingen zijn.
www.ivn.nl/vev

Zondag 5 januari, 10:00–12:00 uur
Wandeling over de Oirschotse heide
Start: bosrand voorbij Chaletpark Dennenoord, Oirschot-sedijk Wintelre

Zondag 9 maart, 10:00–12:00 uur
Wandeling bij het Grootmeer met thema “amfibieën”
Start: parkeerplaats Grootmeer aan de Merenweg in Wintelre

Zondag 16 maart, 10:00–12:00 uur
Wandeling in Park Meerland met thema “prille lente in het park”
Start: Mrs. Park, Waterfront 402 in Eindhoven

Wim van Dooren

6 maart 1943 ~ 19 oktober 2025

Wim is op 01-01-1980 lid geworden van de lokale afdeling van het IVN. En zo’n 30 jaar geleden is hij actief lid geworden van de toen recent opgerichte werkgroep, de Kleine Landschapselementen.

Wim is actief geweest als schoolgids en ook heeft actief meegewerkt aan de jaarlijkse fotowedstrijd en bij het opstellen van verschillende gebiedsbeschrijvingen. Wim had grote kennis over de natuur en hij was altijd bereid om iedereen te helpen met zijn kennis. Hij heeft heel wat wandelingen gegidst.

Een mooi verhaal is het in het voorjaar overzetten van padden over de weg van Vessem naar Wintelre bij het Groot Meer met kinderen van de basisschool. Eerst waren de kinderen vaak bang om zo’n glibberig beest in hun handen te nemen. Maar na het overzetten moest Wim altijd de jaszakken van de kinderen controleren. En vaak genoeg kwam er dan een pad tevoorschijn, die het kind mee naar huis wilde nemen om het aan haar/zijn ouders te laten zien. Wim lachte er altijd bij als hij hierover vertelde.

Boos werd Wim als hij vertelde over de bescherming van de weidevogels. Daar is hij op een gegeven moment mee gestopt, omdat de intensieve landbouw het leefgebied voor de weidevogels compleet kapot heeft gemaakt. De tijd tussen het maaien is nu korter dan de tijd die de weidevogels nodig hebben om hun eieren te leggen, ze uit te broeden en de jongen te laten opgroeien totdat ze groot genoeg zijn om voor een naderende maaimachine te kunnen vluchten.

Wim heeft veel betekend voor de IVN en voor onze KLE-groep. Als IVN’ers en KLE’ers hebben wij mooie herinneringen aan Wim, die wij zullen blijven koesteren.

Cor van Leeuwen, coördinator KLE

Appelvink in Ecopark Acht Foto: Michiel Louwe

Natuurmuseum van Diede

ETJE HENDRIKX

Diede uit Eindhoven is al even lid van het jeugd IVN. Hij houdt heel erg van de natuur en wil graag zijn steentje bijdragen om de natuur in Nederland gezond te houden en waar mogelijk uit te breiden. Hij heeft daar een heel bijzondere manier voor gevonden: Het Natuurmuseum van Diede.

Diede in zijn natuurmuseum Foto: Lotte van der Zanden (moeder van Diede)

Hoe het begonnen is

Hij is begonnen met zoeken toen hij ongeveer 7 jaar was. Hij wilde eigenlijk vlindervleugeltjes verzamelen, omdat die zo mooi en bijzonder zijn. Maar al zoekende in de natuur ontdekte hij dat heel veel dingen mooi en het bekijken waard zijn.

Hij heeft een flinke verzameling opgebouwd van fossielen, skeletjes en schedels, eieren, veren, zaden, takjes met verschillende schors, edelstenen.

Het bleef niet bij verzamelen. Van alles wat hij vindt, wil hij ook weten wat het is, hoe het heet, waar het vandaan komt. Kortom: hij zoekt informatie bij elkaar van internet, uit boekjes en van mensen, die hem iets cadeau doen. Hij heeft maar een kleine slaapkamer, maar alles wordt netjes opgeborgen in dozen, met labeltjes en informatie. Dozen kun je makkelijk stapelen.

Stenenverzameling van Diede Foto: Mart Bender

In het museum van Diede, met op de achtergrond zijn vondsten uit het bos Foto: Mart Bender

Hoe Diede de natuur helpt

De verzameling is inmiddels zo groot en hij bedacht dat het wel leuk zou zijn om andere mensen ervan te laten genieten, erover te vertellen. En zo werd het idee geboren van een natuurmuseum. Hij probeert een dag per jaar open te zijn voor publiek. Het vergt wel wat werk om alles in de huiskamer van zijn ouders te verbouwen, extra tafels zijn soms nodig. Alles wordt heel netjes bij elkaar gelegd en dan komt het moeilijkste: opdrachten maken voor een speurtocht.

Speurtocht door het natuurmuseum

Het is fantastisch om alle moois te bekijken, maar je leert veel meer als je Diedes speurtocht doet met 20 opdrachten. De vragen zijn meerkeuze, dus het goede antwoord staat er zeker bij, maar het is echt niet zo makkelijk om alle antwoorden te vinden. Gelukkig heeft Diede overal uitgebreid tekst en uitleg bij gegeven. Eerst kijken we naar het Bosleven: zaden, vruchten, vos en nerts, takken en wortels. Wat te denken van de volgende opdracht: Waarom gebruiken veel mensen het woord dennenappel verkeerd?

- a. Omdat een dennenappel geen vrucht is, mag het geen appel heten
- b. Omdat een dennenappel geen zaden heeft, mag het geen appel heten
- c. Omdat alleen vruchten van de dennenboom echt zo heten

Best wel even doordenkertjes!!! Weet jij het antwoord? Wist je dat er giftige edelstenen zijn? Of dat er stenen zijn die een geneeskrachtige werking hebben?

Veren, eieren en vogels van Diede Foto: Mart Bender

Vogels

Diede heeft een hele mooie eierenverzameling. Hij heeft ook een paar mooie opgezette vogels: een fazant en een zaagbek. Er zijn ook replica's van een sneeuwuil, een kraai en een kip.

Met behulp van de opdrachten bekijken we veren en eieren. Dit moet je goed doen, anders vind je het antwoord op de vragen niet.

Wat hebben vogels gemeen met dinosauriërs? Met deze vraag maken we de overstap naar reptielen en amfibieën. Dat zijn immers ook dieren die eieren leggen.

Fossielen

Met behulp van zijn fossielenverzameling, heeft Diede een tijdlijn gemaakt naar vele miljarden jaren geleden. Hij heeft het mooi inzichtelijk gemaakt met een rode draad. Hierlangs zijn de momenten aangegeven waarin de verschillende fossielen echt leefden en dus nog geen fossiel waren.

Heb je het goed gedaan en alle antwoorden kunnen vinden?

Diede heeft een mooi systeem bedacht om snel te kunnen zien of de antwoorden goed zijn: bij elk antwoord krijg je een letter cadeau. Al die letters samen vormen een mooie zin!!!! Je verdient een heerlijk snoepje als alles goed is!!!

Prijsvraag

Er staat een pot hazelnoten. Hoeveel zouden erin zitten? Dat valt niet mee. Ik had 653 geraden, maar dat was niet goed. Ben benieuwd hoeveel het er waren...

Museumwinkeltje

Diede heeft zoveel verzameld dat hij spulletjes kan verkopen in het museumwinkeltje. Edelstenen, kleurplaten, botjes, pinda's met een touwtje om te rijgen voor de tuinvogels en nog veel meer.

Diede wil dat geld niet voor zichzelf, maar hij wil er de natuur mee verbeteren. Dat doet hij door alles wat hij verdient te schenken aan **Staatsbosbeheer**.

Vorig jaar was dat meer dan € 120. Hij verzamelt ook

blikjes voor het statiegeld en mensen kunnen een gift doen. Dit jaar was de opbrengst zelfs meer dan € 200!!!

Hoe Diede de toekomst ziet

Er zal nog altijd veel werk zijn om de natuur gezond te houden. Maar het moet, zegt Diede, want met een gezonde natuur blijven wij ook gezond.

Later wil hij dan ook graag blijven werken voor de natuur. Hij wil misschien archeoloog worden, om nog meer te weten te komen van hoe het met de natuur is gegaan. Of boswachter, of uitvinder. Misschien wel een combinatie van beroepen.

Op de vraag of hij in Nederland wil blijven zegt hij: 'dat zal wel, want ik moet toch ook voor mijn museum zorgen'. Later bedenkt hij dat als hij een teleportatiemachine kan uitvinden, hij overal ter wereld zou kunnen werken en toch in de pauzes voor zijn museum kan zorgen.

In het museumwinkeltje van Diede kun je vanalles kopen. Foto Mart Bender

Jeugdlintje 2025

Samen met twee andere inspirerende Eindhovense jeugdhelden ontving Diede op 20 november een jeugdlintje uit handen van burgenmeester Dijsselbloem. Zo wordt hij nog eens extra in het zonnetje gezet voor zijn passie en inzet voor de natuur.

Veel sterkte Diede met het volgen van je idealen!!

Diede ontving het lintje van Burgenmeester Dijsselbloem

Foto: Oma van Diede

Afscheid van de Jo van Dun vlinder/insectentuin

JOSÉ VAN LIESHOUT

Na bijna dertig jaar neem ik afscheid van onze geliefde vlindertuin. Mijn betrokkenheid begon in juni 1995, na het afronden van de natuurgidsenopleiding. Tijdens die cursus liep ik stage in de tuin bij Jo van Dun- en daar werd mijn enthousiasme voor vlinders en hun bijbehorende planten pas echt aangewakkerd. Sindsdien werkte ik met veel plezier iedere maandagmorgen in de tuin. Wat begon als een klein initiatief, groeide uit tot een prachtig stukje natuur dat inmiddels wordt verzorgd door een enthousiast team van vijftien medewerkers.

Opvolging geregeld

Met vertrouwen draag ik het coördinatorschap over aan Lea Seuntjes, die het nieuwe aanspreekpunt van de tuin wordt. Samen met Joke, Lucy, Lia, Harrie, Paul, Thea, Ria, Francien, Sonja Cees, Tine, Jan, Leny en Raymond zal het haar zeker lukken om de tuin verder te laten bloeien.

Steen eruit, plant erin!

Als ik terugkijk, zie ik hoe de tuin door de jaren heen verschillende fases heeft doorgemaakt. Links naast de deur ligt de oude tuin. Rechts de nieuwe tuin. Samen vormen ze een levendig geheel dat voortdurend in ontwikkeling is. Ons motto was altijd: steen eruit, plant erin!

We hebben in al die jaren vele open dagen meegemaakt. De laatste was extra bijzonder dankzij de medewerking van verschillende werkgroepen- wat mij betreft zeker voor herhaling vatbaar.

Tot slot wil ik iedereen bedanken voor de fijne samenwerking, het vertrouwen en de vele mooie momenten in de tuin. Het was een voorrecht om hier zo lang deel van uit te maken.

Wandeltip: Strabrechtseheide, Lange Bleek en Herbertusbossen

HEINE VAN MAAR

Ook deze keer een lange wandeling, in Heeze. De Strabrechtseheide nodigt misschien niet zo uit om lopend te doorkruisen, dat doen we dan ook niet al te veel, dat is meer voor fietsers. We zoeken lopend de randen van de hei op, zo half door het bos. Natuurlijk pakken we toch stukken hei en het Beuven mee, dat kan niet anders. Aan de zuidrand ligt de Lange Bleek, dat heel onbekend is. We maken de cirkel rond met een gedeelte van de Herbertusbossen. De wandeling is ruim 18 kilometer, dus om stevig door te lopen.

Start bij de Plaetse in Heeze

Een bekende plek is de Plaetse, makkelijk te bereiken als je vanuit het noorden de rand van Heeze nadert en bij de eerste rotonde meteen links gaat naar de Rul. Fiets of rij door tot aan de parkeerplaats van Staatsbosbeheer. Op de Plaetse start de wandeling. Volg het brede zandpad waar een fietspad naast ligt richting noordoost een flink stuk. Sla rechtsaf bij een smaller pad dat vlak langs het **Kiezelven** loopt. Volg dit pad tot langs enkele weitjes. Ze liggen hier als voedselbron voor insecten, want de hei is vrij arm. Na het weitje rechtsaf, dan weer links en weer rechts, totdat je op een het schelpenfietspad komt, ga links. Blijf het fietspad lange tijd volgen. Je komt aan de bosrand bij het **Beuven**. Het is leuk om de kijkhut (K) te bezoeken, neem je verrekijker mee. Het Beuven is het grootste Nederlandse ven. Soms zijn hier lepelaars te zien en in de winter duikeenden.

Volg het fietspad verder om het **Starven** heen. Waar je kunt verlaat je dit fietspad en ga naar rechts een zandpad in. Blijf dit pad langs de rand van de hei iets naar links volgen en neem het vlonderpad. Na het vlonderpad schuin naar rechts aanhouden tot aan de stenen paal **de Hoenderboom**, een grenspaal tussen gemeentes. Je

Lepelaars Foto: Gerard Lijten

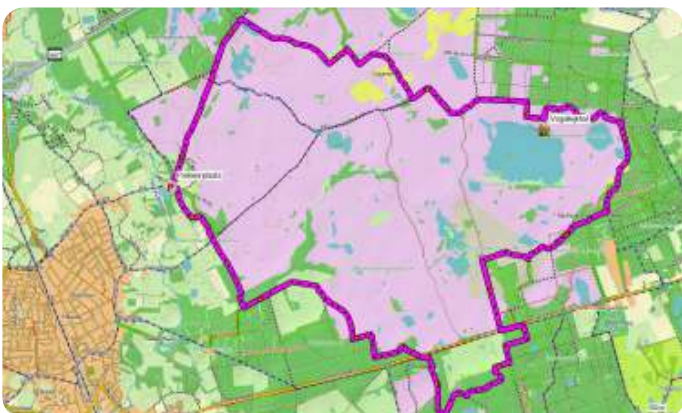
kunt even iets naar rechts lopen naar de diepe poel, die vol amfibieën zit en waar nog wat jeneverbessen staan. Ongeveer de meest zuidelijke in Nederland.

Lange Bleek

Loop naar het zuiden en ga langs de verharde weg even naar links richting Someren, maar zo snel mogelijk rechts een bospad in. Dit is de Lange Bleek. Ga dan rechts en loop door tot de bosrand achter het woonhuis. Ga links en dan rechts langs de rand van het bos en het open gebied. Dit grasland is nog niet lang geleden aangekocht om een buffer te vormen aan de zuidkant van de Strabrechtsehei. Er leven inmiddels grauwe klauwieren in voorjaar en zomer. Probeer eens te luisteren of je een raaf hoort, die komen hier ook voor, in alle seizoenen. Het pad gaat een stuk het bos in, blijf zoveel mogelijk noordelijk, dus steeds rechts aanhouden. Op een kruispunt van paden ga je rechts naar het noorden. Links van je komt hei in beeld. Met een kleine slinger naar rechts kom je bij de verharde weg.

De Herbertusbossen

Je verlaat de Lange Bleek, steek de weg over en je bent in de Herbertusbossen. Volg het pad en hou steeds het bos links en de hei rechts. Na enige tijd kun je rechtsaf door de hei, tussen oude grove dennen door, deze zijn 150 jaar oud. Dit heet het **Freulelaantje** naar een vroegere bewoonster van het kasteel. Volg dan het brede bospad totdat je naar rechts kunt een gravelfietspad in. Je kruist de **Witte Loop**. Vervolg het pad, bij een kruisend zandpad even naar rechts en weer links en je maakt de route af. Op de Plaetse kun je wat drinken. Veel plezier met deze pittige wandeling.

Cursussen en lezingen

JANNIE LANDA

Cursus Met de jeugd de natuur in

Deze cursus is voor mensen die graag mee willen helpen bij natuuractiviteiten, zoals op school.

In de natuur zijn met kinderen is geen opgave, maar een feest. Kinderen zien zo veel en kunnen zich heerlijk verwonderen over plantjes en beestjes. Een beetje struinen en ze hun gang laten gaan is al prima. Maar dan komt er zo'n moment dat je misschien toch zelf als ouder of grootouder wat meer wil weten. Daarom komt er een cursus waarin u zelf meer te weten komt over bloemen en hun bezoekers, water, bodem en herfst.

Er is steeds een thema-avond waarin het onderwerp wordt besproken en de zaterdag daarna is een excursie. De themabijeenkomsten zijn in d'n Aard in Veldhoven, de excursies worden in overleg bepaald. Voor informatie en aanmelden voor 24 december 2025 ga naar www.ivn.nl/vev

Cursus Natuur in de Kempen

Er start op 7 april 2026 weer een regionale cursus Natuur in de Kempen. Vanaf januari 2026 staat het programma met de data op de website van IVN VEV (www.ivn.nl/vev) Voor de zomer zijn er 6 bijeenkomsten en na de zomer weer 6. De 6 thema avonden zijn op dinsdagavonden, de 6 excursies op zaterdagmorgen.

Onderwerpen die aan de orde komen: beekdalen, vogels, vennen, amfibieën, biodiversiteit, bloemplanten, bermen en slootkanten, heide, heidebeheer, stuifduinen en insecten, bossen, bomen, herfstverschijnselen, natuur cultuur en landschap.

Via de website kan men zich aanmelden. Graag voor 1 maart 2026. Deze cursus was in het verleden snel vol. Plaatsing is op volgorde van binnenkomst.

Lezingen Groen Café Eindhoven

Donderdag 22 januari. Klimaatvolgers in de stad. Door Pieter van Breugel.

Inloop 19.15 uur aanvang 19.30 uur. Locatie Bibliotheek Eindhoven. Witte Dame, Emmasingel. Opgeven kan via de website van de bibliotheek. <https://eindhoven.op-shop.nl/2318/groen-cafe-eindhoven-klimaatvolgers-in-de-stad>

'Hoe dieren zich aanpassen aan een veranderend klimaat. Het veranderend klimaat heeft gevolgen voor het dierenleven. Er komen soorten bij, er verdwijnen soorten en soorten passen zich aan. Het verplaatsen van dieren komt ook door veranderingen in het landschap en de invloed van de mens'. Pieter van Breugel is alom bekend door zijn insectenkennis en prachtige foto's.

Foto: Anke, moeder van een Jeugd IVN-er

Donderdag 26 februari. Biomimicry door Alwin de Lang. Inloop 19.15 uur aanvang 19.30 uur. Locatie Bibliotheek Eindhoven. Witte Dame, Emmasingel. Opgeven kan via de website van de bibliotheek. <https://eindhoven.op-shop.nl/2342/groen-cafe-biomimicry>

'De natuur heeft heel veel slimme strategieën ontwikkeld waar de mens nog wat van kan leren. En dat heeft gedaan. Denk aan de ijsvogelsnavel die als model heeft gestaan voor een energiezuinige trein. Alwin heeft een kaartspel ontworpen waarmee we zelf aan de gang gaan'. Alwin de Lang is architect en natuurgids.

Donderdag 12 maart. Wildernis in eigen land door Jeroen Helmer, winnaar van de publieksprijs natuurboek van het jaar. Jeroen Helmer is ecooloog en illustrator. Het boek bevat prachtige illustraties waarbij vooral de samenhang tussen de verschillende soorten naar voren komt. Verwildering (rewilding) gaat over het herstel van natuurlijke processen, zoals het vrij laten stromen van beken en rivieren, natuurlijke begrazing en het ruimte geven aan kringloopprocessen

Inloop 19.15 uur, aanvang 19.30 uur. Locatie Bibliotheek Eindhoven. Witte Dame, Emmasingel. Opgeven kan via de website van de bibliotheek.

Blauwe breedscheenjuffer Foto: Etje Hendriks

Groefkopveldwesp Foto: Harrie Kessler

Op zoek naar insecten.....

ETJE HENDRIKS

Na een paar minder actieve jaren willen we komend seizoen weer op pad gaan met iedereen die het leuk vindt om op zoek naar insecten te gaan. Er staan geen specifieke inventarisaties op het programma, dus hebben we een aantal mooie locaties uitgekozen om te bezoeken: de Klotputten, het Schuttersbosch, IVN insectentuin Waalre, gebied aan de Riethovense dijk, de Plateaux, berm langs de Oerse Baan, wandelpark Eckart en onze eigen insectentuin bij d'n Aard. Daarnaast gaan we ook meedoen aan de nationale bijentelling, deze keer in de tuin van Etje. We gaan ook meehelpten bij de cursus Natuurouder en het Jeugd IVN.

Onze activiteiten zullen elke drie weken op de dinsdagmiddag zijn.

Het moeilijke bij insecten is altijd het weer. Te veel wind, te warm, te koud, te nat: dat is allemaal niet fijn voor insecten. Toch gaan we het in 2026 anders aanpakken. We gaan gewoon op de afgesproken dagen op pad, weer of geen weer.

Icarusblauwtje Foto: Jawi Geurts

We zullen het programma ook op de website zetten. Als je interesse hebt, laat het dan even weten. We hebben een whatsappgroepje waar we iedereen makkelijk op de hoogte kunnen houden.

We hebben er veel zin in!!!

Beekoeverlibel Foto: Gerard Lijten

Gevlekte witsnuitlibel Foto: Harrie Kessler

Klimaatweek in Veldhoven

ETJE HENDRIKX EN HARRY WELP (KLIMAATBURGEMEESTER VAN VELDHOVEN)

We hebben allemaal het programma van de Klimaatweek 2025 kunnen lezen in het Veldhovens weekblad. Ik denk dat we terug kunnen kijken op een geslaagde week waarin we allemaal hebben kunnen laten zien waar we als club, vereniging, organisatie voor staan. We hebben Veldhoven kennis laten maken met zaken die wij belangrijk vinden. Wat mij betreft gaan we volgend jaar weer aan de slag met het vorm geven van een mooie, leerzame week waarin we nog meer activiteiten willen laten zien op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Dank aan de **Gemeente Veldhoven** voor het insectenhotel en de communicatie naar buiten via Veldhovens Weekblad en de socials

Klein Oers voor de gastvrijheid en de rondleidingen over jullie leef- en woonstijl

Bibliotheek voor jullie inspanningen naar de kinderen via de boeken

Veldhoven Duurzaam voor een interessante lezing over Energie samen delen

Repair café voor jullie extra ochtend dat jullie vrijwilligers actief waren

Stichting GO Clean voor jullie activiteit in het City Centrum die er weer spik en span bij ligt en voor de introductie van de pratende kliko

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem voor de zeer leerzame wandeling met uitleg in het Zigge park over het vasthouden van water

Grootouders voor het klimaat voor het inspreken bij de Veldhovense politiek om zo het klimaat weer op de agenda te krijgen

Kluskar voor extra activiteiten en de heerlijke koffie en thee met een koekje die jullie bij een aantal activiteiten verzorgden

Deze klimaatweek werd gesteund door Wethouder Mariëlle Giesbertz die bij bijna alle activiteiten aanwezig was.

Fraaie schijnbok Foto: Riekje van de Ven

Wilgen knotten in de Dommelbeemden Foto: Cor van Leeuwen

Natuurwerkdag

COR VAN LEEUWEN

Generale repetitie

Voorafgaand aan de landelijke Natuurwerkdag hebben we een 'generale repetitie' gehouden met twee medewerkers van de afdeling Communicatie van de gemeente - Veldhoven.

Daarna hebben we twee Natuurwerkdagen gepland. Eén op 1 november, tegelijk met de landelijke Natuurwerkdag, en één op 8 november.

Natuurwerkdag 2025

Het werd er één op 8 november, want de week ervoor is letterlijk 'in het water gevallen'.

Werken met handgereedschap en werken op een ladder is geen goede combinatie

als het (te) veel regent. Op 8 november kwamen er 5 mensen 'van buiten' met de KLE-groep meewerken in de Dommelbeemden. De energie spatte ervan af en zij hebben zich met veel

enthousiasme op de wilgen 'gestort'. Hoeveel wilgen hebben we die dag met elkaar geknot? Best veel. Maar het gaat (primair) niet om de kwantiteit van het werk maar om de kwaliteit ervan. Zowel wat betreft hoe de knotten eruitzien als zeker ook of de deelnemers er een voldaan gevoel aan overgehouden hebben. En dat hebben ze. Als KLE-groep hebben we 7 mensen kunnen laten ervaren waarom wij als KLE'ers dit leuk, gezellig en zinvol (vrijwilligers-)werk vinden. En als iemand niet kan wachten tot de volgende landelijk Natuurwerkdag, meld je dan bij de coördinator van de KLE- werkgroep, dan maken we een afspraak zodat je een keer mee kunt komen werken.

Sombere honingzwam Foto: Etje Hendrixx

Paddenstoelen bij de Bockenreyder

ETJE HENDRIKX

De herfstactiviteit van de plantenwerkgroep dit jaar bracht ons bij Herberg in Den Bockenreyder in Esbeek. Het werd geen plantenwandeling maar een paddenstoelenwandeling onder leiding van José Langens, natuurgids

Grote sponszwam Foto: Etje Hendrixx

Paarse dennenzwam Foto: Etje Hendrixx

De wandeling loopt langs een ongerepte Reusel Foto: Harrie Kessler

bij IVN Tilburg. Ze weet heel veel van medicinale planten en een andere specialisatie is paddenstoelen. Ik geef hier een kleine impressie van wat we allemaal hebben gezien.

Gele knolamaniet Foto: Etje Hendrixx

A photograph of a winter landscape. In the foreground, a calm river flows through a snowy field. Bare, leafless trees stand on the left bank, their branches reaching towards a bright, hazy sky. The sun is low on the horizon, creating a warm glow and reflecting on the water. The overall scene is peaceful and serene.

Wij wensen jullie allen een
heel gezond, voorspoedig en groen 2026

Jos, Cor, Lisette, Claudia, Tineke en Etje

We nodigen jullie graag uit
om het nieuwe jaar samen in te luiden
op dinsdagavond 6 januari 2026
vanaf 20.00 uur
in d'n Aard